

Aan de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
De heer dr. Y.J. van Hijum
Postbus 20350
2500 EJ DEN HAAG

Onze referentie

MvH/JT/RvZ/JT/IdB/bs/ATR3973/2025-U091

Uw referentie

Datum

18 juni 2025

Onderwerp

Wijziging Wet langdurige zorg in verband met de aanvraag van een Wlz-indicatie door familie

Geachte heer Van Hijum,

Op 9 mei 2025 is aan het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) voor advies voorgelegd het wetsvoorstel *Wijziging Wet langdurige zorg in verband met de aanvraag van een Wlz-indicatie door familie*. Er is voor deze wetswijziging ook een internetconsultatie van start gegaan. De reactietermijn voor advies en consultatie eindigt op 29 juni 2025.

Context en inhoud voorstel

In de Wet langdurige zorg (Wlz) is geregeld dat het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ) het recht op zorg vaststelt in een indicatiebesluit als daartoe een aanvraag door de verzekerde is gedaan. Naast de verzekerde zelf kan de aanvraag voor Wlz-zorg ook worden gedaan door zijn wettelijk vertegenwoordiger of een derde die daarvoor door de verzekerde is gemachtigd. Op dit moment mogen familieleden van de verzekerde, zonder machtiging, geen Wlz-aanvraag ten behoeve van de verzekerde doen. Gevolg is dat als een verzekerde hier (plotseling) zelf niet meer toe in staat is en er geen wettelijk vertegenwoordiger is, een Wlz aanvraag niet gedaan kan worden en de verzekerde de benodigde Wlz-zorg niet ontvangt. In de praktijk vormt dit een onnodige belemmering van de toegang tot de Wlz. Het wetsvoorstel breidt daarom de kring van personen uit die de aanvraag voor een Wlz-indicatie mag doen. Met dit wetsvoorstel wordt het mogelijk dat de echtgenoot, geregistreerde partner of andere levensgezel dan wel ouder, kind, broer, zus, grootouder of kleinkind de aanvraag kan doen. Daarbij bevat het voorstel de benodigde waarborgen voor een zorgvuldig proces.

Contact:

Postbus 16228
2500 BE DEN HAAG

Bezoekadres: Rijnstraat 50
2515 XP DEN HAAG

info@atr-regeldruk.nl
www.adviescollegeregeldruk.nl

Tel: 070-310 86 66

Toetsingskader

ATR beoordeelt de regeldrukgevolgen aan de hand van het volgende toetsingskader:

1. Nuloptie (nut en noodzaak): is er een taak voor de overheid en is wetgeving het meest aangewezen instrument?
2. Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?
3. Is gekozen voor een uitvoeringswijze die werkbaar is voor de doelgroepen die de wetgeving moeten naleven?
4. Zijn de gevolgen voor de regeldruk volledig en juist in beeld gebracht?

1. Nut en noodzaak

Het wetsvoorstel heeft tot doel de toegankelijkheid tot de Wlz te waarborgen door het mogelijk te maken dat ook familieleden een Wlz-aanvraag mogen doen in gevallen waarin de verzekerde dat niet meer zelf kan en er ook geen wettelijk vertegenwoordiger is aangesteld of machtiging is geregeld. De aanpassing van de Wlz komt voort uit gesignaleerde knelpunten in de uitvoeringspraktijk, met name op het gebied van administratieve lasten en belemmeringen bij het aanvragen van nodige zorg. Met deze wetwijziging wordt tevens de regeldruk verminderd.

Het college constateert hiermee dat nut en noodzaak onderbouwd zijn.

2. Minder belastende alternatieven

Sinds de inwerkingtreding van de Wlz is meermaals door veldpartijen aandacht gevraagd voor de vertegenwoordiging bij de Wlz-aanvraag.¹ Deze partijen wijzen erop dat, zolang familie geen aanvraag mag doen voor een Wlz-indicatie dit leidt tot een grote administratieve maar ook mentale last voor familieleden van verzekerden. Ook wijzen deze partijen op ongewenst tijdverlies in de aanvraagprocedure. Het wetsvoorstel vormt in deze gevallen een minder belastend alternatief.

Het college constateert dat er twee alternatieven voor de huidige wijziging zijn overwogen. Ten eerste benoemt de memorie van toelichting het alternatief van een artsverklaring. Bij deze optie zou een verklaring van een arts dat de betreffende verzekerde zelf niet in staat is een Wlz-indicatie aan te vragen bij de aanvraag voor een Wlz-indicatie moeten worden gevoegd. Voor betreffende familieleden betekent deze optie naast administratieve lasten ook tijdverlies. Er zal tijd mee zijn gemoeid om een arts of andere zorgverlener te laten langskomen om te beoordelen of de verzekerde inderdaad niet meer in staat is om een aanvraag te doen. In de tussentijd kan hun ernstig zieke naaste niet de zorg krijgen die nodig is. Ook brengt deze optie voor artsen veel lasten met zich mee. Zij zullen de verzekerde moeten bezoeken, beoordelen en de bevindingen moeten vastleggen in een verklaring. Artsen, dit zullen met name huisartsen zijn, hebben al een hoge werklast en deze optie wordt daarom niet haalbaar geacht.

De tweede overwogen optie is het regelen van een aanvullende waarborg in het proces van het CIZ. In dit alternatief zou, in het geval een Wlz-aanvraag door een familielid wordt gedaan, het CIZ altijd een (digitaal) huisbezoek afleggen om vast te stellen dat een verzekerde zelf niet in staat is zorg aan te vragen. Deze werkwijze leidt echter tot een grotere werklast voor het CIZ en meer lasten voor de aanvrager. Hierdoor leidt dit alternatief tot onvoldoende voordelen ten opzichte van de voorgestelde systematiek. De memorie van toelichting benoemt dat een extra verplichting in combinatie met de procedure zoals die al door het CIZ is ingericht voldoende

¹ Waaronder Actiz, de VGN, Alzheimer Nederland en de Landelijke Organisatie Cliëntenraden (LOC).

waarborgen bevatten. Extra waarborgen zouden volgens het voorstel tot buitenproportionele administratieve lasten leiden voor zorgverleners, hetgeen leidt tot nog minder 'handen aan het bed'. Dit is niet in het belang van de cliënt.

De toelichting geeft gezien het voorgaande op het punt van mogelijke (minder belastende) alternatieven geen aanleiding tot opmerkingen.

3. Werkbaarheid

Er is een panelgesprek gehouden met het doel om de uitvoerbaarheid, werkbaarheid en regeldruk van het wetsvoorstel te toetsen. Tijdens het gesprek is door deelnemers aangegeven dat het aanvragen van mentorschap tijdrovend en kostbaar. Tijdens het gesprek is verder opheldering gevraagd over de volgorde van familieleden voor ondertekening. Hiervoor wordt aangesloten bij de Wet zorg en dwang: de echtgenoot, geregistreerde partner of andere levensgezel van de verzekerde kan een aanvraag doen als de verzekerde niet zelf in staat is en er ook geen wettelijk vertegenwoordiger of schriftelijk gemachtigde is. Als diegene ontbreekt of niet optreedt kunnen andere familieleden zoals een ouder, kind of zus een aanvraag doen.

Het wetsvoorstel verbetert de werkbaarheid en (ervaren) regeldruk. Het college ziet geen aanleiding voor opmerkingen.

4. Gevolgen regeldruk

De wetswijziging vermindert de regeldruk voor zorgprofessionals, zorgaanbieders en cliënten. De wijzigingen leiden voor zorgaanbieders tot een regeldrukafname van minimaal € 546.750,- (4 uur) en maximaal € 858.600,- (7,5 uur). Dit verschil zit in de bandbreedte van de tijdbesteding voor de begeleiding door zorgaanbieders bij het indienen van het verzoek tot mentorschap. De wijziging van de Wlz leidt voor familieleden tot een regeldrukafname van € 284.625,-. Deze afname heeft betrekking op de tijd die familieleden niet meer hoeven te besteden aan het indienen van een verzoek tot mentorschap. Deze tijdbesteding bestaat uit het voeren van een gesprek met de zorgverlener, het doen van de aanvraag en het bezoek aan de rechtbank.

Deze berekening geeft geen aanleiding tot opmerkingen.

Dictum

Gelet op bovengenoemde bevindingen is het eindoordeel ten aanzien van het wetsvoorstel:

Indienen / vaststellen.

Het college verwacht u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

w.g.

M.A. van Hees
Voorzitter

R.W. van Zijp
Secretaris